

Óli Jacobsen

Kaj í Bartalstovu: RINGAST VAR AT GEVA DEYÐSBOÐ

Sum yvirmaður skuldi ein eisini bera manningini boð heimani frá. Eisini tá onkur heima var deyður

7. partur

Tað kundi vera svárar uppgávur hjá einum yvirmann sum at skula bera einum av manningini deyðsboð. Tey komu til skipið sum fjarrit, so tað var ábyrgdin at bera tey víðari.

Serliga minnst eg eina ferð umborð á Jóannes Patursson í byrjanini av 1960-unum. Eg var skipari á einum túri niður til Grimsby at selja lastina.

Vit høvdu ikki havt samband við Tórshavn Radio. Men tá vit vóru komnir norður um Aberdeen á veg heim aftur, sigur Poul Johannes, fjarritarin, mær, at hann hevði verið í samband við Tórshavn Radio, og at tað vóru komin tvey telegramm til okkara.

Tað fyrra telegrammið var tilein av manningini, sum var úr Skopun. Tað var frá gentuni hjá honum heima á Sandi, sum ynskti honum tillukku við føðingardegnum. Seinna telegrammið var deyðsboð av gentuni. Tá var hent tað, at eftir at hava sent telegrammið til drongin, hevði hon verið í eini ferðsluvánlukku og var deyð.

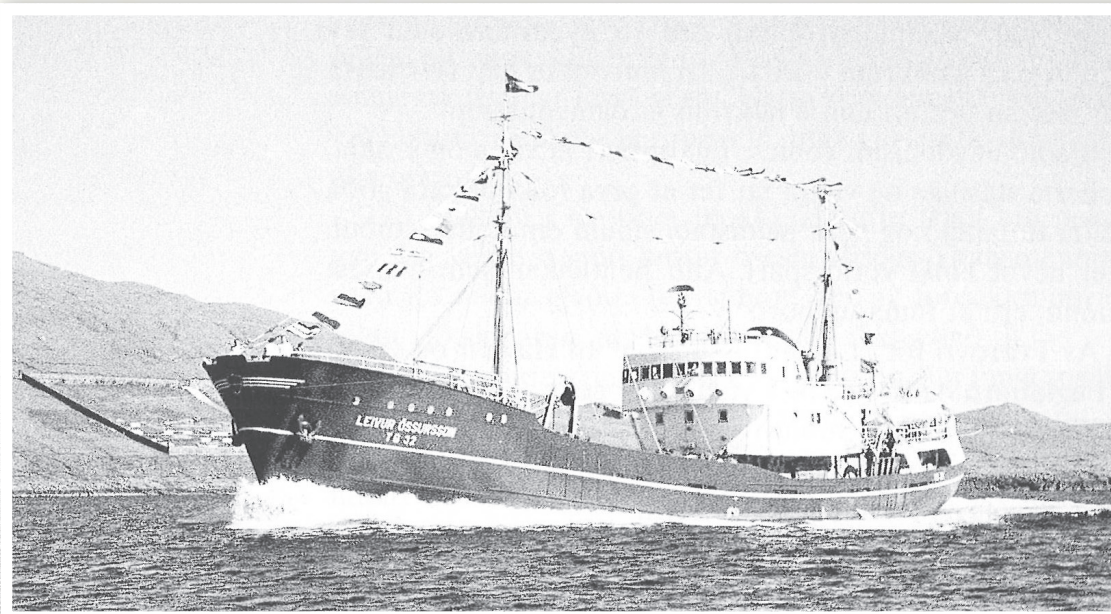
Hetta var ein ógvuliga trupul støða at vita, hvussu eg skuldi bera hesi boðini so skynsamt sum møguligt. Eg fór fyrst við tí fyrra telegramminum, og einar tveir tímar seinni fór eg ta tungu gongdina við tí seinna. Hetta var ógvuliga hart, og tað endaði við, at vit grótu báðir.

Vit sigldu so út fyri Skopun, so hann kundi vera við til jarðarferðina. Bátur kom eftir honum.

Skuldi ikki verið farin frá Kjølbro

Eg hevði fleiri góð ár í reiðarinum hjá Kjølbro. Mær dámdi so heilt einastandandi væl hjá teimum.

Har vóru skipað viðurskifti. Á skrivstovuni gjørdi Óli, ein av Hvannasundsbeiggjunum, av-

Leivur Øssurson, tann fyrsti av portugalstrolarunum kom í 1959.

rokningarnar. Hann var tann einasti av beiggjunum, ið ikki bleiv sjómaður. Á ungum árum hevði hann mist aðra hondina.

Eg gjørdi tað skeiva at fara frá Kjølbro. Svenning fór av Jóannes Patursson fyrri at dríva Leivur Øssurson, portugalstrolaran á Tvøroyri. Tá tók Samson O. Samson við.

Svenning ringdi so til mín at koma við Leivi, men eg segði nei. So ringdi Hans Pauli til mín og spurdi, um eg hevði givið Svenning beskeð. Jú, tað hevði eg gjørt. Og, hvat hevði eg sagt? Eg segði sum var, at eg fór ikki við.

Tá sigur Hans Pauli: "Ja, tú ræður tær. Men Bóndin er eitt gamalt skip. Hann gongur kanska eitt ella tvey ár afturat, og hvat so?"

Har hugsaði eg nakað stutt. Tað gekk so knasandi gott hjá Samson, og hann stóð ikki aftanfyri mammubeiggjarnar, hvannasundsbrøðurnar, at fiska. Um so Jóannes Patursson varð lagdur, so hevði Samson ikki verið skipaleysur.

Hann varð eisini lagdur longu

í 1964. Beinanvegin var eitt bretsk reiðarí eftir Samson. Teir høvdu fylgt við honum og vistu, at hann hevði altíð fiskað dupult so nógv, sum teirra bátar. Teir lovaðu, at hann skuldi vera tikin umborð í Føroyum og eisini settur av her. Men hann segði so nei.

Í 1965 keypti p/f J. F. Kjølbro trolaran Jóannes Fonsdal, sum fekk navnið Sundaberg, og Samson bleiv skipari, inntil hann fekk ein av nýggju trolarunum hjá Kjølbro at føra.

Tað var ein rættiligur hvøkkur, tá ið Samson var funnin deyður í koyggjuni á Skálabergi í 1993, bara 61 ára gamal.

Tað seinasta, sum eg minnst málið á honum, var, tá ið útvarpið tosaði við hann, og hann slapp at velja ein sang. Hann ynskti at hoyra sangin "Mær er sagt um ein stað handan támið". Hetta var fimm dagar, áðrenn hann doyði. So skjótt skuldi tað verða.

Tað vóru fleiri minningarorð skrivað um Samson sum ein framúr mann. Eisini var ein heilsan

frá manningini á Sundabergi í FF blaðnum.

Samson var álitismaður á øllum økjum. Hann var ráðgevi, tá ið hekkutrolararnir hjá Kjølbro vóru bygdar í Noregi. Eisini var hann nevndarlimur í Føroya Skipara- og Navigatørfelag frá 1970 og til hann doyði.

Nýhugsanir sum ikki riggaðu

Eg fór so sum stýrimaður við Leivi Øssursyni.

Trolarin lá á skipasmiðjuni á Skála, og Svenning bað meg føra bátin suður. Vit lögdu at við saltsiloini á Drelnesi. Tá stóð Hans Pauli har og tók ímóti. Hann dugdi væl at skemta: "Man plagar ikki at byrja á brúnni. Vanliga verður byrjað á dekkinum fyrri so at enda á brúnni", flenti hann.

Eg var við har í tvey ár. Hesir triggir portugalstrolarar skuldu vera eitt frambrot við fleiri nýhugsanum í mun til teir trolarar, sum vit høvdu frammanundan. Men tað gekk tíverri ikki, sum

menn høvdu væntað.

Ein nýhugsan var, at teir høvdu dielselmotor, meðan hinir trolararnir høvdu dampmaskinu. Men trupulleikin var, at dieselmotorar gera stórri gang enn dampmaskinur. Tiskil fiskaðu hesir trolarar á grunnum vatni minni enn hinir, tí motorarnir snøgt sagt stygdu fiskin.

Ein annar trupulleiki vóru spøluni. Her var tann nýhugsan, at hesir trolarar høvdu elektrisk spøl, meðan hinir trolararnir høvdu oljutrýstspøl. Hesi elektrisku spøluni vóru nógv ov veik. Hetta merkti, at portugalstrolararnir ofta lógu vegna spælskaða. Hetta darvaði sum rímiligt er nógv.

Eg bleiv skipari eitt skifti aftaná Svenning. Eg fór av, men fór tvey ár seinni aftur við Leivi. Skipari tá var Andy Magnussen av Nesi. Tað gekk gott hjá okkum.

Flótitrol gjørdur munin

Tað vanliga hjá trolarum var at nýta botntrol. Men tá ið vit fóru til Grønlands í 1966 hevði eg tekningar við av flótitrolum og gjørdi okkum tvey flótitrol.

Vit fóru suður á Navnleysa banka, sum hann varð kallaður. Har høvdu trolararnir fingið nakað av fiski í rennuni við Ravnøynni. Vit koyrdu út men fingið ikki nógv.

So gevi eg boð um at koyra flótitrolið út. Eg sá eitt lítið sindur á ekkoloddinum í einum lítlum petti. Tá var eingin útgerð, har tað sást, hvussu nógvur fiskur kom í troli, so tað var bara eftir meting, nær vit skuldu hála.

Vit koyrdu út, tóvaðu í 10 minuttir, og tað var nógvur fiskur í. Tað varð koyrt út aftur og aftur var nógv í.

Í 40 tímar fingi vit 60 tons av saltfiski, so her var rættiligt rok. Flótitrolið bjargaði okkum túrin so

Kaj í Bartalstovu